

DNES Vedoucí redakce: Petr Škarda
Regionální obchodní manažer:
Petr Mlynář
Inzerce: 558 959 317

Pavelkova 7, Olomouc
tel.: 516 202 111, redolo@mfdnes.cz
Předplatné a distribuce: 225 555 522
predplatne@mafra.cz

Olomoucký kraj

Nová výstava představuje v olomouckém muzeu příběhy palných zbraní i jejich výrobců.

Zbraně pro císaře či samopal ze vzduchovky

Ondřej Zuntých
redaktor MF DNES

OLOMOUC Pušky a pistole vojenské, lovecké či civilní, ale též sportovní palné zbraně, to vše z období od 17. století do současnosti. Novou a doslova nabitou výstavu otevřelo nyní Vlastivědné muzeum v Olomouci, které láká na mistrovská díla puškových i podomácku vyrobených zbraní.

Expozice nazvaná Příběhy palných zbraní není zaměřena jen na odborníky a sběratele, ale osloví i laiky. Je součástí nového ročního vzdělávacího cyklu Fenomén: Obrana, jehož cílem je propojit světy civilního sektoru a armády. Příprava zabrala zhruba dva roky.

„Výstava je určená nejširší veřejnosti, rozdělili jsme ji proto do šesti období. Na začátku jsou zbraně doutnákové a kolečkové nazvané podle systémů zámků, je tu velká sbírka křesadlových i perkusních zbraní, zadovek, opakovaček a končím samonabíjecími a dávkovými zbraněmi. Jde nám o to, aby se lidé o zbraních něco dozvěděli a aby se jich nebáli,“ přiblížil historik a kurátor Karel Podolský.

Návštěvníci se poučí o procesu výroby a řemeslného zpracování i uplatnění technologických novinek včetně různých zajímavostí. V sále sv. Kláry je umístěno přes tři sta exponátů, jež doplňují související sbírkové předměty jako chladné zbraně, bodáky, munice, přilby či prachovnice. K vidění je například kolekce olomouckých hradebních pušek, terčovnice zdejším ostrostřelců, vzácné lovecké pušky nebo orientální zbraně.

Velkou část výstavy tvoří exponáty zapůjčené z Východočeského muzea v Pardubicích. Symbolickým propojením obou muzeí je honosně zdobená kulovnice puškaře Wenzela Pursche, jež byla vyrobena v Olomouci a dnes patří k nekrásnějším

Zbraně i umělecká díla v jednom K nejcennějším exponátům nové výstavy patří párové perkusní pistole v kazetě od možná nejlepšího českého zbrojíře 19. století Antonína Vincence Lebedy, vyrobené kolem roku 1854 v Praze. Mezi jeho zákazníky patřil i císař František Josef I. Foto: Luděk Peřina, ČTK

exponátům pardubické sbírky. Návštěvníci se seznámí rovněž s příběhem puškaře Georga Kaisera, který vyráběl zbraně pro císaře Leopolda I., či možná nejlepšího českého zbrojíře 19. století Antonína Vincence Lebedy, v jehož dílně vznikaly ty nejluxusnější zbraně pro bohaté klienty včetně císaře Františka Josefa I. Na výzdobě jeho děl se podílel i malíř Josef Mánes.

„Přichází uvidí i pušky tereziánských válek či ty, které nosili vojáci napoleonské éry. Nechybí ani trombony - brokovnice, jež měli strážci dostavníků na ochranu před lupiči.

Zájemci se také dozvědí, jak vypadaly předchůdkyně přesných sportovních zbraní, které dnes vyhrávají olympiády, nebo zjistí, jak se na střelných závěsech bavili měšťané s perkusními terčovnicemi,“ zmínila mluvčí olomouckého muzea Martina Vyslouzilová.

Cyklus nabídne vojenskou kuchyni nebo výstavu kamufláží Vystaveny jsou i neobvyklé amatérské výrobky, jež si lidé vytvořili v rozporu se zákonem. Kuriozitou je například pokus o výrobu samopalu ze vzduchovky.

Výstava potrvá až do září příštího roku a postupně ji budou doprovázet přednášky, komentované prohlídky, vzdělávací programy, workshopy nebo filmová promítání. „Hlavním tématem celoročního cyklu je bezpečnost. S tím souvisí hodnoty, tradice, ukotvení naší společnosti. Připravujeme například minifestival vojenské kuchyně nebo výstavu dějin přátelství mezi člověkem a psem, budeme mít i malou interaktivní expozici kamufláží,“ nastínil ředitel muzea Jakub Ráliš.

„Na myšlenku cyklu nás přivedl náčelník generálního štábu, když přibližně před dvěma lety zdůrazňoval, jak je pro něj důležitá spolupráce mezi kulturou, civilním sektorem a armádou. Není možné vytvářet dva oddělené, paralelní světy. To je hlavním důvodem i cílem našeho cyklu,“ dodal.

V souvislosti s výstavou vznikla ve spolupráci s Vydavatelstvím Univerzity Palackého rovněž publikace Příběhy palných zbraní. Kromě rozsahu se od běžného katalogu liší množstvím velmi detailních fotografií, jež umožňují dopodrobna obdivovat jednotlivá technická řešení i umělecká ztvárnění.

Výstava potrvá až do září příštího roku a postupně ji budou doprovázet přednášky, komentované prohlídky, vzdělávací programy, workshopy nebo filmová promítání. „Hlavním tématem celoročního cyklu je bezpečnost. S tím souvisí hodnoty, tradice, ukotvení naší společnosti. Připravujeme například minifestival vojenské kuchyně nebo výstavu dějin přátelství mezi člověkem a psem, budeme mít i malou interaktivní expozici kamufláží,“ nastínil ředitel muzea Jakub Ráliš.

„Mohou to být i umělecké předměty, třeba jako porcelán“

Historik a kurátor Karel Podolský z Vlastivědného muzea v Olomouci láká na novou výstavu nejen obdivovatele zbraní, ale i ty, kteří k nim vztah nemají.

„Nesou to jenom věci vojenské, ale je tu spousta předmětů, které jsou řemeslně mistrovsky zpracované. Zbraně vždy lidstvo provázely, je to přirozená věc. Navíc zbraň nikdy nemůže za to, co s ní kdo dělá, je tu tedy i výchovný moment, který zdůrazňujeme. Není to výchova k militantnosti, ale naopak se snažíme vnímat zbraně jako předměty, a to i umělecké, stejně jako třeba porcelán,“ podotkl.

Expozice rovněž prezentuje technický vývoj a dokládá, jak ve druhé polovině 19. století a především v tom minulém prudce zrychlil. K vidění tak nejsou jen historické exponáty, ale i současná výzbroj.

„Jde například o zbraně se jménem Gastona Glocka, jež jsou dnes používané v řadě armád a bezpečnostních sborů po celé Evropě i ve Spojených státech. Máme tu Glock 19 třetí generace, dnes už je pátá,“ nastínil Podolský.

Některé vitríny jsou nazvány Zbraně pro 21. století a obsahují třeba současnou repliku perkusních zbraní, zvlášť populární jsou na Západě.

„Opět se chodí střílet se starými zbraněmi, ládovanými předovkami. Představujeme i zbraně airosoftové, revolvery, pistole. Starší generace asi zaujmou vzduchovky, s nimiž stříleli, dokumentujeme jejich vývoj už od 19. století. A máme též zbraně vyrobené podomácku a zabavené pak policií,“ shrnul historik. (zun)

Sigma vzdá hold válečným veteránům

OLOMOUC Už dnes od 19.00 budou chtít fotbalisté Olomouce prolomit šňůru čtyř nevýher v řadě. Před reprezentační pauzou, jež je na programu příští víkend, by to byl ideální scénář. Ještě předtím, než sigmáci na hrací ploše poměří síly se Slováckem, vzdají hold válečným veteránům.

Celé víkendové kolo Chance ligy bude věnováno blížícímu se Dni válečných veteránů. Program u Androva stadionu odstartuje ve fanzóně už hodinu před výkopem. Kromě obvyklých soutěží o ceny bude k vidění vojenská technika i pohybové aktivity pro děti.

Před utkáním pak nastoupí příslušníci armády se státní vlajkou, dětský doprovod hráčů ponese symbolické vlčí máky a budou oceněni tři váleční veteráni. Vše doprovodná na trubku hraná vojenská večerka.

Ligová fotbalová asociace podpoří válečné veterány také příspěvkem do Vojenského fondu solidarity, kam pošle 100 tisíc korun. Příspěty do fondu mohou i fanoušci na všech zápasech zakoupením symbolického vlčího máku.

„Ať už si pořídíte Vlčí mák České republiky pro naše válečné veterány ve fyzické podobě, nebo v online verzi, máte jistotu, že veškerý výtěžek sbírky jde na přímou pomoc válečným veteránům, ale i vojákům a jejich rodinám v nouzi,“ řekl Robert Speychal, ředitel Odbo-

ru pro válečné veterány a válečné hroby Ministerstva obrany.

Od 19 hodin pak půjdou do boje svěřenci Tomáše Janotky, kteří se proti houževnatému Slovácku pokusí napravit nezdar z Karviné, kde minulý týden prohráli 1:2.

„I přesto, že jsme podali dobrý výkon, nás ztráta mrzí. Jsme odhodlaní ji napravit,“ burcuje Janotka.

Slovácko umí zaskočit favority

Tým z Uherského Hradiště ale určitě nebude jednoduchý soupeř. Po trenérské výměně porazilo Slovácko Plzeň 1:0, navíc se opírá o pevnou defenzivu. Jedna statistika

však bude Hanákům hrát do karet - Slovácko má po Českých Budějovicích druhý nejhorší útok v lize, je tak až s podivem, že týmu stačí devět gólů na průběžné osmé místo. Sigma je šestá, a to gólů vstřelila jednou tolik.

„Několik zápasů máme následovných, budeme to směřovat k zápasu, do něhož Slovácko vedl nyníšší realizační tým, to znamená doma proti Plzni. Oni ale mají zažitý způsob hry, takže si myslím, že nedošlo k extrémní změně. Způsob hry, jakým se na podzim prezentují, mají zažitý,“ míní kouč Olomouce. „Je to zarputilý soupeř, který má

svoji kvalitu. Slovácko je tým, jenž si několikrát dokázal vyšlápnout na favority. Ať už je to Slavia, Sparta, nebo teď naposledy Plzeň. Je to velice dobře organizovaný tým. Dostává málo gólů, až na výjimky,“ připomněl Janotka, že soupeři si proti Slovácku příliš šanci nevytváří.

K dispozici stále nebude kapitán Sigmý Radim Breite, který stojí kvůli červené kartě. Dlouhodobě zraněný je také Lukáš Juliš. Sigma v domácím zápase naposledy porazila Slovácko v roce 2018. Z posledních deseti vzájemných zápasů hned šest skončilo remízou, Olomouc vyhrála jen jednou. (hvl)

Hanácké druholigové derby ovládl Prostějov

PROSTĚJOV Statistiku tří remíz z čtyř posledních utkání před vlastními fanoušky fotbalisté 1. SK Prostějov obohatili ve derby s béčkem Olomouce. Nepředvedli sice tak kvalitní výkon jako v předchozích duelech, na vítězství 2:0 to přesto stačilo.

„Všichni si uvědomovali, že jsme v předchozích zápasech třikrát zbytečně přišli o body v koncovce zápasu. To už jsme nechtěli připustit. Hra nebyla tak přímočará, ale to za pár hodin nebude nikoho zajímat. Podařilo se získat tři body, to je v tomto momentu nejdůležitější,“ oddechl si po utkání prostějovský trenér Radim Kučera.

První gól zařídil kapitán Martin Šindelář, který si naskočil na střelný roh Limy a jeho hlavička málem prothrla síť. Krásná byla i druhá branka. Důležitou pojistku přidal Habusta, jenž si počkal na hranici pokutového území na odražený centr a umístěným volejem poslal placírkou míč k tyči Macíkovy branky. „Chtěli jsme si pomoci standardními situacemi, to se povedlo. Že to navíc byly hezké branky, jsme už neplánovali. Tak daleko jsme nešli,“ usmíval se Kučera.

Ten připomněl, že v malém hanáckém derby nebylo o motivaci nouze. „V naší sestavě je docela dost hráčů, kteří prošli Sigmou, i proto měl zápas potřebnou jiskru a velký náboj,“ podotkl.

Béčko Sigmý naopak odjíždělo otrávené svým výkonem, protože v poli rozhodně nebylo horší. Olomouc byla většinu času lepší na míči, měla i své šance. Ani jednu z nich však nedokázala využít.

„Musíme být odvážnější a přímočařejší v pokutovém území. Měli jsme tam situace, kdy jsme už mohli střílet. Někdy tam byla přihrávka navíc, jindy scházely větší klid. Jsem hodně zklamaný, protože jsme mohli klidně i vyhrát. Ukázalo se, v čem se naši kluci musí zlepšit. Chce to ještě více rvavosti v zakončení,“ uvedl trenér rezervy Sigmý Miloš Brožek.

Olomoučané tedy přezimují v druhé půlce tabulky, už jistě mimo sestupové ohrožení. O konkrétní příčince rozhodnou víkendová utkání okolních týmů v tabulce.

Jich soupeře, ještě před zimní přestávkou, čeká odložený duel desátého kola příští sobotu proti Opavě.

„Body sbíráme a na tabulku se dívá jinak, než když jsme se třeba na konci jara dívali s děsem až dolů. Je to samozřejmě psychická vzpruha, že se díváte na desáté jedenácté místo, byť je tam rozdíl třeba jen tři nebo čtyři body. Když budeme zvládat zápasy hlavně doma, tak si uděláme klidnější zimu, než jsme si poslední dobou zvykli,“ shrnul kapitán a útočník Jan Koudelka. (šed)

Kliment do reprezentace. Povolán absenci navzdory

OLOMOUC Ačkoliv od minulého reprezentačního srazu odehrál útočník fotbalové Sigmý Jan Kliment jedině utkání, včera po obědě jej trenér Ivan Hašek povolal do národního týmu.

Na říjnovém srazu se Kliment představil v reprezentačním dresu poprvé po dlouhých sedmi letech, v zápase Ligy národů dostal od kouče Haška jedenadvacet minut proti Ukrajině (1:1).

Kvůli disciplinárnímu trestu však po návratu do ligy nemohl

hrát, poprvé od červené karty zkraje října nastoupil za Sigmou až minulou sobotu. Na hřišti Karviné však vstřelil jeden gól a upevnil tak svoji pozici nejlepšího střelce Chance ligy. Další zásahy navíc mohl přidat.

Společně s ním nominoval Hašek do útoku Hložka, Kuchtu, Kušeje a Chorého. Český výběr čekají další zápasy v Lize národů - příští sobotu se představí v Albánii, v úterý 19. listopadu v Olomouci (20.45) hostí Gruzínci. (hvl)

